

KRATKI PREGLED POVIJESTI POSTOJANJA I DJELOVANJA ZAJEDNISTVA

joi, 24 iunie 2021

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj, krovna i službena organizacija Hrvata s ovih prostora, utemeljeno je 1991. godine, neposredno poslije pada rumunjskog komunističkog sustava, kao plod nastojanja jedne grupe entuziasta na čelu s prof. Miljom Radanom da se hrvatska zajednica iz Rumunjske ujedini i na taj način uspijeva i promovira svoje stare tradicije i običaje. To su trenuci kada su u ovoj državi osnovane i druge političke stranke, svaka sa svojim ciljem i ambicijama, to su trenuci kada su se i druge etničke manjine počele organizirati pod svoje krovne organizacije, tako da danas nema nijedne etničke zajednice u Rumunjskoj, a da nije organizirana po istim ili sličnim principima kojima je organizirana i krovna organizacija Hrvata u Rumunjskoj.

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj neovisna je i demokratska organizacija čije je djelovanje usredotočeno ponajprije na očuvanje i promoviranje etničkog identiteta hrvatske manjine iz rumunjskog prostora u svim svojim manifestacijama. Organizacija predstavlja i brani interes hrvatske manjine pred vlastima domovine, zalaže se za poštovanje prava manjine u skladu sa zakonima ove zemlje, trudi se da njezina djeca uče materinski jezik kojeg smo tako isto govorili, iako smo stoljeće imali udaljeni i izolirani od matineg naroda. Zajedništvo, kao etničko društvo, brine i o njezinim vjerskim pitanjima, kako bi se i to očuvalo i obilježilo u njezinom svakodnevnom životu. Organizacija, u vidokrugu svojih preokupacija, ima i uspostavljanje trajnih veza s matine zemljom, Republikom Hrvatskom, preko svojih službenih institucija, kulturnih i vjerskih organizacija, preko diplomatskog predstavništva u Rumunjskoj. Kao etničko društvo, obuhvaća sve Hrvate i Hrvatice koji žive makar u kojem kraju Rumunjske, a to se odnosi na hrvatsku zajednicu u selima, na sve Hrvate koji žive u velikim gradovima ili drugdje na rumunjskom tlu i koji svi zajedno formiraju hrvatsku zajednicu u Rumunjskoj.

A hrvatska zajednica iz Rumunjske može biti podijeljena u tri skupine, svaka od njih sa svojim specifičnostima, sasvim neznatnim jezičnim osobinama i posebnim načinom života.

Prva i najveća skupina Hrvata živi na jugo-zapadnoj strani Rumunjske, nedaleko od Rîncea, glavnog grada Carașova, severinske županije i broji otprilike 6.000 stanovnika koji se nazivaju skupnim imenom Carașoveni. Ova najbrojnija naseobina Hrvata u Rumunjskoj grupirana je u dvije općine jedne blizu druge, a sva su mjesta mnogo nalik jedno drugome: u Carașovskoj općini, sa selima Carașova, glavno mjesto Hrvata u Rumunjskoj, Nemi i Jabalete u lupaku kojim općina, sa selima Lupak, Ravnik, Vodnik i Klokoti. U općini je gotovo svaki Carașovenin imao kuću u selu i salaš u planinama, gdje je držao stado, jer je glavno zanimanje naroda bilo stočarstvo i donekle voćarstvo. Oduvijek su Carașoveni bili poznati kao pobožni, radnici i veoma prijazni ljudi koji su imali veliki broj djece, a sve su im ove vrijednosti i vrline pripomogle da stoljeće im opstanu na ovim rumunjskim prostorima.

Druga skupina Hrvata u Rumunjskoj nalazi se u Rekașu, u Temišvarskoj županiji, na istočnoj strani Temišvara. Ukoliko je u prvoj polovici stoljeća bilo u Rekașu otprilike 730 Hrvata, danas je njihov broj znatno manji i u stalnom opadanju. Hrvati žive u Rekașu zajedno s Mađarima, Nijemcima i Rumunjima, nazivaju se jozici i vjeruje se da su porijeklom Dalmatinci odakle su došli u ovo mjesto bježeći pred Turcima. Izvjesno je da su Hrvati u Rekașu bili već u 17. stoljeću, jer se u Matici Mrtvih rekaške župe 1660. godine spominje da je tu umro u 90-toj godini Juraj Vinkov, a to je ime jedne od najstarijih hrvatskih obitelji u Rekașu. Hrvati u Rekașu bavili su se u općini poljodjelstvom, vinogradarstvom, ali su istovremeno bili i strastveni ribolovci, što donekle pokazuje i njihovo dalmatinsko porijeklo.

Treću skupinu Hrvata iz Rumunjske sačinjavaju oni koji žive na zapadnoj strani Temišvara, na samoj granici sa

Srbijom, u Hrvatskoj Ke i ili Checica Croata (službeni rumunjski naziv) za razliku od rumunjske Ke e ili Checica Romana od kojih ih dijeli samo jedna cesta. U hrvatskoj Ke i živjeli su isključivo Hrvati, negdje oko 300. Za njih se pouzdano zna da su došli iz Turopolja 1801 godine i da govore zagrebačkom kajkavskim dijalektom: zakaj, kaj si rekal, bum i la itd. Ke ani su po etkom 20. stoljeća imali i kolu na svom jeziku i "Gazda ko društvo", gdje su se redovno sastajali na čitanje novina, na dogovore, na zabave ali su imali i tamburaški zbor koji je izvodio hrvatske komade na tamburicama i bio zadužen za ugodno i veselo raspoloženje. Većinom su bili plemići, fini, otmjeni ljudi, "pravi gospodari". Međutim, takva idilijska slika ne postoji u Ke i, jer je u njoj vrijeme broj stanovnika hrvatskog porijekla opao na otprilike 40 stanovnika i, osim nekoliko staraca, u Ke i danas više nitko ne koristi hrvatski jezik.

Rukovodstvo organizacije

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj, kao krovna organizacija Hrvata s rumunjskog prostora, između ostalog, član je Hrvatskog svjetskog kongresa, kao predstavnik tog tijela hrvatskih udruga i zajednica u svijetu. S druge strane, na temelju statuta i programa Zajedništva stvorene su mjesna, komunalna i područna društva s odgovarajućim odborima, na čelu kojih je Koordinacijski odbor. Izvršno tijelo Koordinacijskog odbora je Izvršno vijeće. Vrhovno rukovodno tijelo Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj je Kongres ili Zemaljska konferencija.

Prvi predsjednik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj bio je prof. Milja Radan, koji je obavljao ovu najvišu dužnost od 1991. pa sve do isteka mandata 04.07.2015., kada je izabran novi predsjednik i novo rukovodstvo organizacije. Istodobno s funkcijom predsjednika, prof. Milja Radan je obavljao i dužnost zastupnika u Rumunjskom Parlamentu puna dva mandata, od 2000. do 2008. godine, i već dio trećeg mandata, od 2008. do 2012. godine, kada je prije kraja mandata podnio ostavku. Prvi potpredsjednik Zajedništva bio je Mikola Gera, a tajnik organizacije je u to doba bio Vataş.

Od 04.07.2015. godine za predsjednika Zajedništva Hrvata je izabran Giureci-Slobodan Ghera, potpredsjednici su Lugoşan Petar i Gera Peter, a glavni tajnik je Jankov Gheorghe. Giureci-Slobodan Ghera je prvi put izabran za zastupnika Hrvatske manjine u Rumunjskom parlamentu na izborima iz 2012. godine, od 2016. godine obavljao je drugi mandat u Parlamentu, a 2020. godine je po treći put izabran za zastupnika u najvišoj demokratskoj i zakonodavnoj instituciji Rumunjske. Slobodan Gera je aktualni predsjednik Zajedništva, današnji potpredsjednici su Ivan Frana i Petar Lugoşan, a glavni tajnik je Vataş Jankov.

Još ponešto o Zajedništvu

Uz podržavanje kulturnih, jezičnih ili vjerskih komponenti hrvatskog življenja s ovih prostora, Zajedništvo Hrvata je već od samih početaka svog življenja ulagao velike fondove i za konstrukciju raznih znamenja koja su već davno postala opća dobra mjesta na kojemu su smješteni. Primjerice, u samom centru Karaşeva svojedobno je izgrađeno Središnje Sjedište organizacije, imponozantna zgrada u kojoj ima preko dvadeset zaposlenih, a u lijepo uređenom parku podignut je spomenik palim i nestalim herojima iz karaşevske općine u prvom i drugom svjetskom ratu. U neposrednoj blizini zgrade Zajedništva podignuta je tada i scena na otvorenom, gdje se organiziraju razni folklorni festivali i nastupaju mnogobrojna kulturna društva iz Rumunjske, Hrvatske i drugih država. Također, nedavno je u Karaşevu dovršena zgrada Etnografskog muzeja Hrvata u Rumunjskoj, gdje će biti sačuvano sve ono što je vrijedno i reprezentativno u višestoljetnoj povijesti hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, dok je u prvom mjesecu 2020 godine inaugurirana u Jabalu u novodovršena zgrada Zajedništva Hrvata, objekt od osobitog značaja za očuvanje etničkog bića i djelovanje mjesne organizacije iz Jabala.

Središnje interesa Zajedništva Hrvata kao i svake od prije navedenih organizacija nacionalnih manjina iz Rumunjske nije nitko drugi nego manjina koju zastupa. Više od toga, Zajedništvo je jedina organizacija koja je bila utemeljena s namjerom da nas predstavi, da nas brani i promovira naše interese, odnosno našu kulturu, tradiciju, jezik i hrvatski identitet. U sklopu takvog interesa Zajedništva nastala je 1994. i "Hrvatska granica", dvojezična publikacija karakternih i tematskih Hrvata, a cilj je prvih urednika naše publikacije bio da i mi imamo časopis posvećen, prije svega, našoj zajednici, časopis koji će u svojim stranicama sadržati povijest naših mjesta i naših ljudi, kroniku njihovih svakodnevnih ostvarenja i postignuća.

Prvo izdanje iz studenog 1994. pojavljuje se zahvaljujući i naporima svog prvog glavnog urednika, prof. Milje Radana, koji je zamislio i napisao prvi broj naše novine uz pomoć dvojice suradnika, dr. Martina Slovenskog i prof. Milje Todora koji doprinose da Hrvatska granica vidi svjetlost dana i u vrsti korištenje na pionirskom novinarskom tlu karakternih zajednice. Tijekom godina, za Hrvatsku su granicu pisali brojni redaktori. Svatko od njih je kroz vrijeme dao svoj prilog listu, osiguravajući kontinuitet i pripomogavši da publikacija izlazi sve do naših dana, što je za neke možda malo, ali za našu malenu zajednicu je sasvim lijepo razdoblje.

O uspjesima naših ljudi naša je publikacija pisala kroz sve ove godine. Također, Granica je marljivo bilježila, ostavljajući i pisani trag za buduće generacije, po etke i završetke školske i akademske godine, proslave blagdana i kirvaja, zajedničke susrete naših dragih starijih sumještana, hodočastništva u Mariju Radnu i Mariju iklovu, dolazak crkvenih dostojanstvenika, organiziranje znanstvenih međunarodnih skupova u zgradi našeg Zajedništva, gostovanje raznih kazališnih skupina i plesnih ansamblova i mnogo drugih zbivanja. Bilo je specijalnih izdanja. Jer naša su mjesta posjetili kroz vrijeme predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić, premijer Ivo Sanader, predsjednik Ivo Josipović, predsjednik Sabora Josip Leko, kardinal Vinko Puljić, kardinal Josip Bozanić, predsjednica Kolinda Grabar Kitarović, ministrica znanosti i obrazovanja Blaženke Divjak, veleposlanici Hrvatske ambasade u Bukureštu i druge visoke ličnosti iz vjerskog i političkog života Republike Hrvatske. To su bili povijesni trenutci, a Hrvatska Granica je na svojim listovima zabilježila te povijesne trenutke.

lan Hrvatskog Svjetskog Kongresa

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj je od 1995. godine i puni član Hrvatskog Svjetskog Kongresa, najviše organizacije hrvatske dijasporne koja ima cilj povezati sve Hrvate diljem svijeta i djelovati za unapređenje zajedništva među Hrvatima, za ostvarenje njihovih težnji, za osiguranje kontinuiteta i razvoja vjerskog, duhovnog, kulturnog, društvenog i sportskog naslijeđa u Hrvata. Od 7. do 9. listopada 1995. godine u Karakternu su s velikim oduševljenjem dočekani franjevački misionari dr. Šimun Šito orić, u svojstvu predsjednika Hrvatskog Svjetskog Kongresa, dr. Milan Lončar, predsjednik komisije za humanitarnu pomoć udruge Hrvata u Švicarskoj te dr. Radovan orić, misionar u Njemačkoj. Visoki su gosti iz hrvatske dijasporne održali, uz domaće svećenike, Svete mise u Karakternu, Lupaku i Klokoti, izvršili obred krštenja u Karakternu i vjenčanja u Klokoti. Dolazak visokih gostiju bila je posljedica odluke donesene na zagrebačkom sastanku Hrvatskog Svjetskog Kongresa, na kojem je odlučeno pobratimljene Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj s udruhom Hrvata u Švicarskoj. S druge strane, posjet tročlanog izaslanstva imao je za cilj bolje upoznavanje prilika u kojima živi i djeluje naša zajednica, kako bi joj se moglo što efikasnije pomoći u svom naporu za očuvanje etničkog identiteta.

Velika svečanost za karakternu općinu – veliki i važan trenutak u njezinoj povijesti – bio je dan iz 1998. godine kad je Hrvatska Matica Iseljenika iz Zagreba odlučila dodijeliti joj nagradu i priznanje "NAJSELO" za hrvatske manjine u Europi. To je nagrada i priznanje koje Hrvatska Matica Iseljenika dodjeljuje mjestima, ili općinama na Europskom kontinentu u kojima žive većinom Hrvati. To se priznanje odnosi na posebna kulturna, gospodarska i vjerska dostignuća koja žitelji dotičnog mjesta postižu tijekom jedne godine. Naša je općina treća po redu u Europi koja je po našem takvom nagradom. Na tom svečanom događaju za hrvatski živalj u Karakternu i ne samo, pored predstavnika Hrvatske Matice iseljeničke, bili su nazočni Nj.E. veleposlanik Republike Hrvatske u

Bukureštu g. Niko Bezmalinovi , koji je tada po tre i put posjetio naše drevno Karaševo, savjetnik ambasade g. Petar Šušnjara te savjetnica Ministarstva vanjskih poslova R. Hrvatske g. Šarac Ronkovi . Samo dvije godine kasnije nagradu za kulturu Naj-selo dobiva mjesto Klokoti iz lapa ke op ine za uspješno djelovanje u promicanju hrvatske kulture i identiteta.

Me unarodni simpoziji u Zajedništvo

Od svog osnivanja iz 1991. godine Zajedništvo Hrvata je neprestano podržavalo vjerski, sportski, kulturni i obrazovni život malene hrvatske zajednice u Rumunjskoj, investicije u o uvanje kulturne baštine naše zajednice najvažniji su prioritet organizacije. Me utim, bilo bi doista pretjerano, s jedne strane radi nedostatka namijenjenog prostora, a s druge strane bi u odsutnosti stroge evidencije nadmašilo naše skromne mogu nosti, pokušati kronološki svrstiti, nabrojiti i opisati sve akcije koje je Zajedništvo organiziralo od svog osnutka pa sve do danas. Spomenut emo samo nekoliko iz prvoga desetlje a našega stolje a i nekoliko iz zadnjih godina, a slijedom toga istaknut emo da je godine 2008. održan u zgradi Zajedništva Hrvata me unarodni „Simpozij dijalektologija”, za vrijeme kojega su se vrsni doma i i inozemni lingvisti i dijalektolozi aksirali u svojim radovima na mjesni govor Karaševaka i postoje u stru nu literaturu ili pak na istro-rumunjski dijalekt. Pored rumunjskih znanstvenika, za vrijeme stru nog seminara iz Karaševa su referirali Marko Samardžija, Josip Pranjkovi i Mira-Menac Mihali , uveni profesori s odsjeka za Kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Isto pod pokroviteljstvom Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj i Karaš-severinske Filijale Društva Filoloških Znanosti održan je 2. i 3. listopada 2009. godine Rumunjsko-hrvatski etnološki seminar koji je omogu io dublje i detaljnije ispitivanje karaševskih obi aja i tradicija, upravo onoga što smo skloni brzo zaboraviti. U svojim izlaganjima sudionici su se usredoto ili na aspekte spiritualne, materijalne i narodne kulture (literarni folklor i folklor obi aja) Karaševaka i banatskih planinskih sela. Svi su sudionici bili jednoglasni u konstataciji da je materijalna i duhovna kultura Karaševaka veoma bogata i sa injava neprocjenivo blago svakome zainteresiranome istraživa u, a stare karaševske ku e i salaši, onoliko koliko su uspjeli preživjeti brzom op enitoj modernizaciji, na prvi pogled skromne i siromašne, svjedo e upravo o karaševskoj povijesti na ovim prostorima i na inu života karaševskog življa.

Zajedništvo i nogomet

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj je ina e sudionik svih edicija Hrvatskih svjetskih igara koje ve od 2006. godine besprijekorno organizira u Republici Hrvatskoj Hrvatski svjetski kongres. Posebno se ponosimo nogometnom reprezentacijom karaševskih Hrvata koja je zauzela 2. mjesto na prvoj ediciji Igara, 1. mjesto na tre oj ediciji iz 2014. godine i ponovno 2. mjesto na etvrtoj ediciji održanoj 2017. godine. Tako er, nogometna reprezentacija karaševskih Hrvata sudjelovala je i na svim edicijama Europskog prvenstva hrvatskih nacionalnih manjina koji je u mati noj zemlji organizirao Hrvatski nogometni savez.

Tre e izdanje uvenog nogometnog turnira Zajedništva Hrvata održano je u etvrtak 15. kolovoza i u petak 16. kolovoza 2019 godine na stadionu u Karaševu i okupilo je na djelu izabrane nogometne vrste iz karaševskih sela, isto kao što je bilo na prvom izdanju turnira iz 2016. godine ali i na drugom izdanju iz 2018. godine. Bez obzira na pobjednika, sve ove nogometne turnire karakterizirao je veliki sportski duh i još ve i rivalitet na terenu, te druženje i prijateljstvo izvan nogometnog igrališta, a upravo je to bio i cilj organizatora: gajiti zdrave prijateljske odnose me u sportašima iz karaševskih sela, me u ljudima i mjestima iz naše karaševske zajednice.

Nogometni život je uvijek bio prisutan u karakrševskoj zajednici pa je tako ve 2008. godine nogometna reprezentacija karakrševskih Hrvata sudjelovala na veoma jakom turniru u Švicarskoj gdje su se okupile najbolje selekcije nacionalnih manjina iz Europe. Hrvate iz Rumunjske predstavljala je mom ad Zajedništva Hrvata, sastavljena od najboljih nogometaša iz karakrševskih sela selektiranih nakon nekoliko odigranih prijateljskih utakmica.

Našim nogometašima se mora estitati što su dostojanstveno predstavljali karakrševske Hrvate u zemlji koja je tada bila jedna od organizatora Europskog prvenstva i uvjerali doma ine i svu prisutnu publiku da se i jedna malobrojna manjina kao što je naša može kvalificirati na najja i europski turnir za manjine i ravnopravno suprotstaviti bilo kojoj dijaspori iz Europe.

Isto s ciljem promicanja sportskog duha i gajenja prijateljskih odnosa me u sportašima iz karakrševskih sela te ljudima i mjestima iz karakrševske zajednice, sada ve davne 2006. godine organiziran je u Karakrševu uveni Kup Hrvatska gran ica na kojemu su sudjelovale nogometne mom adi iz svih naših mjesta te izabrana nogometna vrsta Karakrševaka iz Tirola. Dvije godine kasnije je organizirano i drugo izdanje kupa, a u me uvremenu je Zajedništvo Hrvata organiziralo i nogometno natjecanje namijenjeno juniorima iz naših karakrševskih mjesta i simboli ki nazvano "Od mini do maxi".

Karškola na maternjem jeziku

Naobrazba na maternjem jeziku u Karakrševu i ostalim karakrševskim selima zapo ela je pod utjecajem crkve, sve enika, vjerojatno isusovskih sve enika, koji su bili aktivniji i na ovom podru ju te su organizirali školu na maternjem jeziku u redovima vjernika. Prvi sve enik koji je postavio osnove naobrazbe na hrvatskom jeziku u Karakrševu bio je Mihovil Lovini . On je otvorio prvu školu 1761. godine, pa su se u kratkom vremenu organizirale konfesionalne škole i u ostalim mjestima pod vlasništvom crkve. U tim školama, sve enici su u slobodnom vremenu bili u itelji, a škole su bile održavane pomo u doprinosa vjernika.

Kada je rije o nastavi na hrvatskom jeziku želimo istaknuti da je od školske 1995.-1996. godine, kao posljedica zalaganja Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, odobreno funkcioniranje jedne dvojezi ne rumunjsko-hrvatske gimnazije u Karakrševu, matemati ko-fizi kog profila. Nedugo zatim, odnosno 14. prosinca 1996., organiziran je u Karakrševu, od strane Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, simpozij škole na hrvatskom jeziku u kontekstu manjinskog obrazovanja u Rumunjskoj. Na tom simpoziju su vrsni rumunjski lingvisti i sociolozi govorili, izme u ostalog, o maternjem jeziku u kontekstu manjinskog obrazovanja te o op em zakonodavnom okviru glede škole na hrvatskom jeziku.

Dvadeset godina kasnije, u Karakrševu je obilježena 20. obljetnica osnivanja Dvojezi ne gimnazije. Sve anost je održana 7. travnja u sportskoj dvorani mjesne odgojno-obrazovne ustanove, a kasnije i u prostorijama zgrade Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj. Organizator ovog važnog doga aja bio je Zajedništvo Hrvata u suradnji sa školskom ustanovom iz Karakrševa. Bivši i sadašnji profesori, na elnik karakrševske op ine, zastupnik Hrvata u Rumunjskoj, državni tajnik u Odjelu za me uetni ke odnose Rumunjske vlade, Nj. Ekselencija ambasador Republike Hrvatske u Bukureštu, predstojnik Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, savjetnik s posebnim položajem za pitanja hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu ali i druge brojne li nosti, svojom su prisutnošću u uveli ali sve anost škole koja pripada svima nama.

Državni tajnik u Odjelu za me uetni ke odnose Rumunjske vlade Aledin Amet biranim je rije ima govorio o školskoj ustanovi iz Karakrševa i naglasio, izme u ostalog, važnost o uvanja maternjeg jezika kao bitnog imbenika nacionalnog identiteta. "Danas mi je ispunjena jedna velika želja, a ta je do i i posjetiti ovu Gimnaziju o kojoj sam tijekom godina uo bezbroj lijepih rije i. Što može biti relevantnije za demonstriranje injenice da rumunjska država promovira identitet

svih etni kih zajednica i njihov skladan suživot s ve inskim narodom nego moja današnja prisutnost ovdje, tatarski etnik iz Konstance, govore i rumunjski i obrađuju i se na rumunjskom jeziku hrvatskim etnicima iz Rumunjske. Ovo je to vi radite ovdje, s ciljem sa uvanja identiteta s lingvisti kog aspekta, vrijedno je svake pohvale. Bitno je sa uvati maternji jezik jer ete se na taj na in identificirati u historiji i, poru io je za vrijeme sve anosti Amet Aledin, državni tajnik u Odjelu za me uetni ke odnose Rumunjske vlade.

Slobodan Ghera, predsjednik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, u svom se govoru osvrnuo na ulogu ZHR-a u otvaranju školske ustanove koja slavi 20. godina postojanja te je poruio nastavnicima da sa uvaju istu odanost i privrženost pouavanju u enika koju su pokazali u svim prethodnim godinama: "Udio ZHR-a u otvaranju i daljnjem funkcioniranju Gimnazije je bio značajan, odlučujuć i, rekao bih. Nije jednostavno otvoriti na selu Gimnaziju u kojoj u enici mogu pratiti nastavu i na svom jeziku i isto toliko teško je održati da funkcionira puna dva desetljeća, pogotovo kad znamo da hrvatska zajednica iz Rumunjske ne broji više od 6.000 stanovnika. Kao posebno zaslužnu osobu za otvaranje naše Gimnazije izdvojio bih prof. Milju Radana, mog prethodnika na elu krovne organizacije Hrvata u Rumunjskoj, ali isto tako bih spomenuo i tadašnjeg ministra obrazovanja Liviua Maiora te tadašnje rukovodstvo Zajedništva Hrvata. Me utim, za dobro funkcioniranje i uspješne rezultate veoma je važan svakodnevni naporni rad profesora i svih zaposlenika škole, i upravo zato im s ovom prilikom izražavam priznanje i zahvalnost te im poruujem da sa uvaju istu odanost i privrženost u pouavanju u enika koju su pokazali u svim ovim godinama".

Nakon pozdravnih govora u školskoj dvorani Dvojezi ne Gimnazije uslijedio je umjetnički program kojeg su priredili formacija "Karaševska zora", školski zbor i Klokoti ki tamburaši. Ansambl Zajedništva Hrvata je predstavio tradicionalne plesove specifične Karaševu, školski zbor gimnazije je otpjevao "Odu radosti", "Ima jedna duga cesta", a Klokoti ki tamburaši su otpjevali nekoliko društvenih i duhovnih pjesama, me u kojima "Žuto lišće", "Veselo je društvo naše" i "Kakav prijatelj je Isus".

Ivan Dobra

Nastavak u sljedećem